Laatste aflevering van 1971

SADDHARMA

MEDEDELINGBLAD VAN DE
STICHTING NEDERLANDS BUDDHISTISCH CENTRUM

BOEKBESPREKING

ASHTAVAKRA SAMHITA - vertaling van dra C. Keus. Inleiding en commentaren van Swami Nityaswarupananda. Uitgegeven door N. Kluwer n.v. te Deventer in de Oriëntserie; tweede druk, 1971. Prijs *f* 12.--

Vrijwel iedereen(?) kent uit het oud-indische epos, het Mahâbhârata, de prachtige religieus-filosofische dialoog tussen Krishna en Arjuna, bekend onder de naam Bhagavad-gîtâ.
Veel minder bekend is een soortgelijk, maar kleiner sanskrit leerdicht, de zogenaamde Ashtavakra-gîtâ, ook wel Ashtavakra-samhitâ, die eveneens in de vorm van een dialoog, namelijk tussen de wijze Ashtavakra en koning Janaka, een inleiding geeft tot de advaita-filosofie van de Vedânta.
Het is een bijzonder mooie tekst en als religieuze conceptie meer één geheel dan de Bhagavad-gîtâ; serieuze bestudering is zeer zeker de moeite waard. De inleiding en de commentaren bij nederlandse vertaling zijn van Swami Nityaswarupânanda, die wel erg nadrukkelijk de superioriteit van de Vedânta benadrukt. Deze bevooroordeeldheid zou ook mevrouw Keus bij haar vertaling wel eens parten hebben kunnen spelen. Vergelijking van haar goed leesbare nederlandse vertaling met de grondtekst, als ook met de voortreffelijke en filologisch zeer verantwoorde vertaling van Richard Hauschild (Berlin, 1967) sterkt mij in dit vermoeden. Niettemin zou ik dit boekje - als het kritisch gelezen wordt - van harte willen aanbevelen.
De prijs van *f* 12.-- vind ik voor een boekje van dit formaat en omvang beslist te hoog.

Peter van d. Beek

ERVARINGEN IN EEN JAPANS ZEN-KLOOSTER

Met deze ondertitel verscheen een dezer dagen bij de uitgeverij "de driehoek", Amsterdam, het boek "De lege spiegel" (138 pagina's) van Jan-Willem van de Wetering. Mijn eerste reactie: positief, een aanwinst op een terrein, waar betrekkelijk veel prul-literatuur bestaat. Terzijde: is dit laatste oorzaak of gevolg van het feit, dat de interesse voor Zen in het Westen vrij oppervlakkig is? Zoals bekend plaatste diepte-psycholoog Jung achter de bruikbaarheid van het Zen-Boeddhisme voor de Westerse mens een vraagteken. " Wie zou bij ons het volkomen vertrouwen kunnen opbrengen in een superieure meester en zijn onbegrijpelijke wegen?
En even verder: "Legt de meester een taak op, die meer vereist dan napraten, dan wordt de Europeaan door twijfel bevangen, want treurig en duister als de Hades lijkt hem het pad van zelfrealisatie".
Als een nogal verstokte Europeaan belandt van de Wetering aan de poort van het klooster. Niettemin is hij bereid om zogenaamde zin te verwisselen voor schijnbare onzin en zogenaamde vrijheid in te ruilen tegen schijnbare onvrijheid. Vanwaar die bereidheid? We laten de schrijver zelf aan het woord: "De "vrijheid" die de mens heeft is heel klein, zelfs als hij een keus denkt te doen is het resultaat al vastgelegd, alleen in hele kleine keusjes kan een mens kiezen, hij kan besluiten iedere dag vroeg op te staan en dat kan hem lukken als hij blijft proberen" En verderop: "De vrijheid ligt in het kleine, het minuscule van iedere dag en dat is dan ook tevens de mystieke training. Een dergelijke grote keus, wel of niet naar Japan gaan, is geen vrije keus". Een zekere mate van zelf-spot is van de Wetering niet vreemd. Hij heeft zichzelf "aardig in de lamp". Daardoor is het boek menselijk van toon d.w.z. er stijgt niet een sfeer van "heiligheid" uit op, welke boeken, handelend over Oosterse religie e.d., soms zo onleesbaar maakt. Overigens hebben wij toch wel enige kritiek. Het is jammer dat de schrijver niet wat meer zakelijke informatie geeft over de methodiek van Zazen. Met een tiental pagina's meer had in deze lacune kunnen worden voorzien. Een stuk nuttige, zelfs noodzakelijke voorlichting is blijven steken in de sfeer van een reis-beschrijving.
Gelukkig dat er het goede handboek "The Three Pillars of Zen" (Beacon Press, Boston) van de hand van Kapleau bestaat, waarin véél te vinden is waarover in de meeste overige werken over Zen (met inbegrip van Suzuki) gezwegen wordt!
Is dit laatste - ik herhaal deze formulering - oorzaak of gevolg van het feit dat de interesse voor Zen in het Westen vrij oppervlakkig is?
Dat het pad van zelfrealisatie steil en bij Zen napraten er niet bij is, blijkt duidelijk uit het boek van de Wetering. Zen betekent hard werken, een totale inzet;

daarover geen misverstand! Reeds daarom bevelen we "De lege spiegel" bij de Zen-student van harte ter lezing aan.
Tenslotte: de verzorging van het boek (druk, omslag) voldoet aan redelijke eisen.

L.B.

ONZE FINANCIËN

In deze laatste aflevering van Saddharma in 1971 willen wij onze donateurs een kort overzicht geven van de situatie der Stichting.
De Stichting Ned. Buddhistisch Centrum bestaat nu vier jaar. Het jaar 1972 wordt dus een lustrumjaar en dat is mede aanleiding om even stil te staan en ons rekenschap te geven van het bereikte. Na enige jaren van moeizaam van-de-grond-komen is het in de loop van het derde jaar gelukt enigszins vaste vorm te vinden, waarin wij het streven der Stichting ten dele kunnen realiseren. Wij geven vijf afleveringen van Saddharma per jaar uit en jaarlijks wordt tweemaal, in voor- en najaar, een bijeenkomst georganiseerd. Er is een kleine bibliotheek opgebouwd (in de eerstvolgende Saddharma hopen wij u de volledige boekenlijst benevens adres en voorwaarden van lening te geven) en er zijn kontakten gelegd met plaatselijke boeddhistische groeperingen; tevens wordt de vorming van zulke groeperingen door ons gestimuleerd.
Dit is een basis. Maar hiermee is al gezegd dat het niet genoeg is: een basis dient om er op voort te bouwen. In de najaarsbijeenkomst heeft onze voorzitter in zijn openingswoord er op gewezen, dat Saddharma op zekere moment behoort uit te groeien van mededelingenblad tot tijdschrift. Toch is daar in de huidige situatie geen uitzicht op: het ontbreekt ons aan mankracht en aan geld. Het eerste zou te verhelpen zijn, indien er onder u waren, bereid om hun overpeinzingen (al dan niet op grond van lektuur) over het boeddhisme, of hun kritiek, of een verslag of aankondiging van hun activiteiten op schrift te stellen en als kopij te sturen naar ons redaktieadres. Evenwel, de tweede moeilijkheid ware hiermee nog niet opgelost: die van het geldgebrek. We hebben méér donateurs nodig, en ook meer donateurs die bereid zijn een donatie boven het gestelde minimum af te dragen.
Slechts éénmaal in de jaren van ons bestaan heeft het bestuur het risico van een "uitspatting" aangedurfd: het optreden zowel van Indra Kamadjojo als de voordracht van de bhikkhu in de laatste najaarsbijeenkomst hebben wij onze donateurs uit gelden der Stichting aangeboden. Het beheer der gelden is dus zo zuinig mogelijk!
Zo worden b.v. ook de kosten, die de bestuursleden persoonlijk t.b.v. de Stichting moeten maken, voor het grootste deel door hen zelf gedragen. Maar een onwillekeurig gevolg hiervan is dat b.v. het opnemen van kontakten met plaatselijke groeperingen

wordt uitgesteld tot men het combineren kan met iets anders, waarvoor en waardoor men tòch toevallig in de buurt moet zijn.
Maar er is meer: wil het Centrum inderdaad fungeren als coördinerend landelijk centrum, dan zou het o.m. mogelijk moeten zijn een vertegenwoordiger af te vaardigen naar buitenlandse congressen, òf zelf zulk een congres te beleggen. Immers van uit het Centrum dient ook het internationale contact gelegd en onderhouden te worden. Het is misschien wat ondeugend om eraan te herinneren dat in de boeddhistische landen van het verre oosten "vrijgevigheid" t.o.v. de Sangha (de Orde) tot de eerste en hoogst aangeprezen deugden behoort. Niettemin: bepaalde dingen gelden te allen tijde en op elke breedtegaard en één daarvan is dat niets levensvatbaar is, tenzij eerst aan de meest elmentaire levensvoorwaarden (in dit geval van financiële aard) is voldaan. Als het u allen ernst met uw overtuiging dat "het oosten" en meer speciaal het boeddhisme, een zinvolle bijdrage kan leveren aan de geestelijke ontwikkeling in "het westen", zal er niet tevergeefs op u een beroep gedaan worden.

T.K.

De donateurs die hun contributie voor 1972 of voor 1971 èn 1972 nog niet hebben afgedragen, wordt nadrukkelijk verzocht deze vóór 1 januari a.s. over te maken op postgirorekening no. 1520022, ten name van de Penningmeester van de Stichting Ned. Buddhistisch Centrum, Bornsestraat 61, Hengelo (O.). De contributie bedraagt minimaal ƒ 15.--.

SADDHARMA

Uitgave van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum

Secretariaat: Klaproosstraat 28, Zwijndrecht

Penningmeester: Mevr. dr. A.C.M. Kurpershoek-Scherft
Bornsestraat 61, Hengelo
Postgiro 1520022